

OUR STORY

Kanadsko slovensko zgodovinsko društvo - naš skupni slovenski spomenik

Cvetka Kocjančič

Še preden so strokovnjaki iz Slovenije začeli prihajati v Kanado na »lov za arhivskim materialom«, sem zbirala arhivsko dokumentacijo o Slovencih v Kanadi. Delo pri raznih meddruštvenih odborih, pri radijskih oddajah in raznih kanadskih slovenskih publikacijah mi je omogočilo dostop do raznih pisem, fotografij, zapisnikov, letakov prireditev in promocijskih brošur slovenskih društev, od katerih jih kar nekaj danes več ne obstoja. Tudi nekateri posamezniki so mi odstopili rokopise svojih življenjskih zgodb in svoje dragocene dokumente v upanju, da bi se ohranili za prihodnje rodove Slovencev. Pri svojem pisateljskem delu in raziskovanju kanadskih Slovencev sem prišla do zanimivega zgodovinskega materiala od neobjavljenega rokopisa mojega očeta o njegovem vojskovanju na Soški fronti in v bojih za severno mejo v času prve svetovne vojne ter o njegovem trpljenju v italijanskih zaporih med drugo svetovno vojno pa do časopisa Toronto Star iz leta 1933, v katerem je bilo objavljenih pet zgodb našega rojaka Janeza Planinška, in

časopisnih izrezkov o »kanadskem Piccasu« Andreju Štritofu ter njegovih neobjavljenih rokopisov o njegovem življenju in njegovem pogledu na umetnost.

Arhivsko gradivo o Štritofu in Planinšku predstavlja neprecenljivo vrednost za našo slovensko skupnost, saj priča o prvih umetniških in literarnih dosežkih kanadskih Slovencev. Brez tega arhivskega materiala o Planinšku tudi slavni kanadski pisatelj Farley Mowat ne bi mogel napisati svojih zgodb o Charlieju Planinšku.

Kot drugi kanadski Slovenci, ki so podobno kot jaz zbirali arhivski material, se do pred nekaj let nisem spraševala, kaj bom s tem gradivom; zavedala sem se le, da ga je treba ohraniti, ker predstavlja pomembno zgodovinsko vrednost za celotno slovensko skupnost v Kanadi. Upala sem, da bo med Slovenci v Kanadi vzknila zavest, da moramo to našo arhivsko dediščino sistematično organizirati in ohraniti v enem prostoru, ki bo dostopno vsakomur, ki bi želel raziskovati naše bivanje in naše delo v Kanadi. Z veseljem sem pozdravila otvoritev arhiva Kanadskega slovenskega zgodovinskega društva in precejšen del svojega zbranega arhivskega gradiva že predala tja v oskrbo.

Kanadski Slovenci se zavedamo, da nas asimilacija čedalje bolj ogroža, še zlasti, ker dotoka novih priseljencev iz Slovenije ni. Temu procesu se ne moremo izogniti, lahko pa našim vnukom in pravnukom, skratka našim potomcem, ki bodo kdaj pozneje v življenju iskali informacije o svojih slovenskih koreninah, omogočimo, da bodo te informacije v Slovenskem arhivu v Torontu lahko našli, seveda, če bomo sedaj, ko obstaja še prva generacija slovenskih priseljencev, poskrbeli, da pride arhivski material na pravo mesto.

Sodobna tehnologija, ki se je poslužuje tudi Slovenski arhiv v Torontu, omogoča, da se lahko arhivski material prenaša v digitalni obliki in da se v koordiniranem prizadevanju s slovenskimi društvenimi arhivarji po vsej Kanadi lahko pripravimo na bodoče izzive.

Seminar za arhivarje, na katerega so bili povabljeni predstavniki slovenskih društev iz južnega Ontaria in drugih predelov Kanade, je idealna priložnost za slovenska društva, da se seznanijo z delom Kanadskega slovenskega arhiva in z raznimi oblikami pomoči, ki jih je le-ta pripravljen nuditi društvenim arhivarjem pri zbiranju in ohranjanju društvenih arhivov, zato bi priporočila vsem slovenskim društvom, da na seminar pošljejo svojega predstavnika ali predstavnico. Celodnevni seminar, ki ga organizira Slovensko zgodovinsko društvo, se bo vršil 12. novembra 2011 v prostorih starostnega doma Lipa v Torontu.